

6 • πολιτικολογίες

ΕΚ ΤΩΝ ΕΣΩ

ΓΡΑΦΕΙ Ο ΒΑΣΙΛΗΣ ΠΡΟΦΥΛΛΙΔΗΣ

Επικίνδυνοι πειραματισμοί

Η ανώτατη παιδεία είναι ένας εξαιρετικά ευαίσθητος χώρος, του οποίου η κύρια συνιστώσα, που είναι οι φοιτητές, δεν λειτουργεί με τις συνήθεις πρακτικές της δημόσιας ζωής, δηλαδή την επιβολή, τον εκφοβισμό, την καταστολή, τις κυρώσεις. Αντίθετα, οι νέοι δεν αρνούνται τη συναίνεση, απαιτούν το διάλογο και κυρίως να τους ακούσει ένα πολιτικό σύστημα που συχνά αποφασίζει για τους νέους ερήμην των νέων. Δεν θα υποστηρίξω ότι τα ελληνικά πανεπιστήμια είναι τέλεια. Ενώ θα έπρεπε να συγκεντρώνουν ό,τι καλύτερο διαθέτει η ελληνική κοινωνία, έχουν καταντήσει χώροι μετριοκρατίας, συναλλαγής, ευνοιοκρατίας και νεποτισμού. Οι όποιες εξαιρέσεις δυστυχώς δεν αναιρούν, αλλά επιβεβαιώνουν τον κανόνα της κυριαρχίας της μετριότητας ως προς το ταλέντο, την ευφυΐα, την πρωτοπορία.

Το πολιτικό σύστημα μη θέλοντας (ή μη αντέχοντας) να εκσυγχρονίσει το δημόσιο πανεπιστήμιο προχωρεί στη δημιουργία ιδιωτικών πανεπιστημίων. Έτσι, κοντά σε ένα δημόσιο αγαθό, το δημόσιο πανεπιστήμιο, επιτρέπει να λειτουργήσει ένα εμπορικό αγαθό, το ιδιωτικό πανεπιστήμιο. Θεωρούν με τον τρόπο αυτό ότι εισάγει τον ανταγωνισμό, συγχέοντας τη λειτουργία της πανεπιστημιακής γνώσης με τη λειτουργία, π.χ., της κινητής τηλεφωνίας, και έχουν την αφελή ψευδαίσθηση ότι ο ανταγωνισμός από τα ιδιωτικά πανεπιστήμια θα βελτιώσει την ποιότητα των δημόσιων πανεπιστημίων. Οικτήρη πλάνη, που θα φανεί σε βάθος χρόνου. Με τα ιδιωτικά πανεπιστήμια δημιουργούν και μια άλλη ψευδαίσθηση στους ψηφοφόρους, ότι (πληρώνοντας κάτι) θα έχουν όλοι πρόσβαση στις περιζήτητες σχολές, κάτι φυσικά που είναι αδύνατο και το μόνο που θα γίνει είναι πληθωρισμός πτυχιούχων και νέες στρατιές ανέργων. Έχουν εκτιμηθεί οι επιπτώσεις των ιδιωτικών πανεπιστημίων στην πλήρη απαξίωση των περιφερειακών δημόσιων πανεπιστημίων;

Ποιος γονιός θα στείλει το παιδί του να σπουδάσει στην Ήπειρο, στη Θράκη, στο Αιγαίο, στην Κρήτη, ακόμη και στην Πάτρα, όταν θα του κοστίζει πολύ λιγότερο το ιδιωτικό πανεπιστήμιο που θα βρσκεται δίπλα του; Αγνοείται τέλος ότι ένα πανεπιστήμιο πρέπει να δημιουργεί όχι μόνο επιστήμονες αλλά κυρίως ανθρώπους με παιδεία, είδος σε αυξανόμενη ανεπάρκεια. Η έλλειψη πραγματικής παιδείας, σε συνδυασμό με τις ευκαιρίες προς φαυλότητα που δίνει το αυτοδιοίκητο οδηγούν τα πανεπιστήμια προς περαιτέρω υποβάθμιση. Για να είναι μια πολιτική αποτελεσματική, πρέπει να στηρίζεται στο διάλογο, να ποσοτικοποιεί τις επιπτώσεις των επιλογών της και να προσδιορίζει τους ωφελούμενους. Αλλιώς συνιστά πειραματισμό και επιπολαιότητα, ιδιότητες επικίνδυνες γενικώς, ιδιαίτερα όμως στο χώρο των πανεπιστημίων.